

Oikeusministeriö /
Rikosseuraamuslaitos

Lausunto

Rikosseuraamuslaitoksen ja poliisin yhteistyö vankeusaikaisen rikollisuuden estämisessä ja laitosturvallisuuden ylläpitämisessä

Rikosseuraamuslaitoksen täytäntöönpanoyksikön lausunto työryhmän esitykseen:

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vankeuslain 2 luvun 2 a §:ää etsintäkuuluttamisesta. Pykälään lisättäisiin uusi momentti: ”Rikosseuraamuslaitos voi etsintäkuuluttaa vangin, jos hän karkaa, poistuu luvatta vankilasta tai ei palaa vankilan ulkopuolelle myönnetyltä luvalta lupaehdoissa määrättyä ajankohtana.”

Uusi momentti ehdotetaan lisättäväksi vankeuslain 2 lukuun Täytäntöönpanon aloittaminen. Kyseinen luku säättää täytäntöönpanon aloittamiseen liittyvistä asioista, kuten etsintäkuuluttamisesta täytäntöönpanon aloittamista varten. Vangin karkaaminen, poistuminen luvatta jne. tapahtuvat täytäntöönpanon jo alettua. Olisiko uudelle momentille muu paikka parempi?

Uusi momentti ei varsinaisesti kata sanamuodoltaan etsintäkuulutukseen liittyviä kaikkia tilanteita.

Vanki voidaan sijoittaa vankeuslain 8 luvun 9 §:n mukaiseen sijoituspaikkaan, ulkopuoliseen laitokseen tai toimintaan. Hän voi näistä paikoista (ei vankila) poistua luvatta tai tietyissä tapauksissa tilanne voidaan katsoa karkaamiseksi.

Vanki voidaan toimittaa saamaan hoitoa vankeuslain 10 luvun 2-4 §:n nojalla. Esimerkiksi tilanne, jossa vankeuslain 10 luvun 3 §:n nojalla *hoitoa varten vapautettu* vanki poistuu luvatta hoitolaitoksesta, on tällä hetkellä sääntelemätön Rikosseuraamuslaitoksen osalta (sairaalalla on tietyn edellytyksin mahdollisuus pyytää poliisilta virka-apua). Tällaisia tilanteita on ollut ja ne on koettu epäselviksi.

Onko tarkoitus, että vankilan ulkopuolelle myönnetty lupa-käsite kattaa myös siviilityö- tai opintoluvan?

Tulisiko uuteen momenttiin lisätä sijoituspaikka, hoitopaikka tms. samalla tavalla kuin ne on eroteltu vankeuslain 7 luvun 3 §:ssä (Rangaistusajaksi lukeminen)?

Rikosseuraamuslaitos

Täytäntöönpanoyksikkö
Mathilda Wreden katu 1, 20380 TURKU
Postiosoite: PL 50, 20251 TURKU
Puh. 029 56 81000 Faksi 029 56 84860
Sähköposti tavtantonpanovksikko.rise@om.fi

Brottspåföljdsmyndigheten

Verkställighetsenheten
Mathilda Wredes gata 1, 20380 ÅBO
Postadress: PB 50, 20251 ÅBO
Tel. 029 56 81000 Telefax 029 56 84860
email tavtantonpanovksikko.rise@om.fi

Vankeuslain 2 luvun 10 §:n nojalla täytäntöönpanosta vastaava virkamies tai täytäntöönpanojohtajan määräämä muu täytäntöönpanoyksikön virkamies päättää tuomitun etsintäkuuluttamisesta ja sen peruuttamisesta. Onko tarkoitus, että myös uuteen momenttiin sisältyvä etsintäkuulutuksen päätösvalta on täytäntöönpanoyksiköllä? Tilanne on hieman ongelmallinen, koska mainitut tilanteet syntyvät yleensä virka-ajan jälkeen tai viikonloppuna, jolloin päätöksen etsintäkuulutuksesta tekevät laitos tai päivystävä virkamies. Huomattavaa on, että etsintäkuulutuksesta on myös säännökset vankeusasetuksen 4 ja 10 §:issä.

Uuden ehdotetun säännöksen mukaan etsintäkuuluttaminen on mahdollista, *jos vanki ei palaa ulkopuoliselta luvulta määrätynä ajankohtana*. Entä tilanteet, jossa poistumisluvan lähtemisen jälkeen selviää, että panta on irrotettu välittömästi, vankia ei pysty tavoittamaan ja on ilmeistä ettei vangilla ole tarkoituskaan palata määrätynä ajankohtana. Pitääkö näissä tilanteissa odottaa etsintäkuuluttamista luvan päättymiseen saakka (kuten sananmuoto edellyttää), jolloin vanki on saattanut jo poistua maasta?

Ehdotuksessa esitetään muutettavaksi tutkintavankeuslain 1 lukua lisäämällä uusi 9 §, joka olisi sisällöltään: ”Rikosseuraamuslaitoksen on etsintäkuulutettava tutkintavanki, jos hän karkaa vankilasta.”

Tutkintavankeuslain 1 luvun 9 §:ään liittyvien perustelujen mukaan, koska tutkintavankia ei voida sijoittaa avolaitokseen, säännöksessä tarvitaan vain maininta karkaamisesta. Käytännössä on kuitenkin ollut tilanteita, jossa avolaitoksessa oleva vanki on yllättäen tuomioistuinkäsittelyssä vangittu ja vangitseminen on tullut avolaitoksen virkamiehille tiedoksi viiveellä. Tämän johdosta avolaitoksen kirjoilla saattaa hetken olla vanki, joka on sekä vankeus- että tutkintavanki. Heillä voi olla erityinen syy poistua avolaitoksesta. Suljetun vankilan tutkintavanki voi olla hoidossa/ hoitolaitoksessa ilman vartiointia josta saattaa poistua luvatta tai hän voi olla hoidossa/ hoitolaitoksessa vartioituna, josta hän saattaa karata.

Ehdotuksessa esitetään täydennettäväksi vankeuslain 4 luvun 4 §:ää (rinnakkaistekstit liitteessä oli merkitty virheellisesti 3 luku) sekä tutkintavankeuslain 2 luvun 3 §:ää.

Vankilan oloista, oikeuksista ja velvollisuuksista kertovat tiedot tulee nykysäännöksen mukaan antaa yleisimmin käytetyillä kielillä. Tulisiko olla sama kielellinen edellytys (vankeuslaki 4 § 1 mom., tutkintavankeuslaki 2 luku 3 § 1 mom.) myös luettelolle josta käy ilmi vankilaa ja sen henkilökunnan toimintaa valvovat viranomaiset sekä ihmisoikeuksien toteuttamista valvovat toimielimet?

Lisäksi huomiomme: Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehen kiinniotto-oikeus ja etsintäkuulutus.

Vankeuslain 2 luvun 11 §:n nojalla Rikosseuraamuslaitoksen virkamies voi ottaa Rikosseuraamuslaitoksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua yksikön alueella kiinni tämän luvun 2 a §:n nojalla etsintäkuulutetun tuomitun täytäntöönpanon aloittamiseksi.

Rikosseuraamuslaitos

Täytäntöönpanoyksikkö
Mathilda Wredens katu 1, 20380 TURKU
Postiosoite: PL 50, 20251 TURKU
Puh. 029 56 81000 Faksi 029 56 84860
Sähköposti tavtantonpanovksikko.rise@om.fi

Brottsförhållningsmyndigheten

Verkställighetsenheten
Mathilda Wredes gata 1, 20380 ÅBO
Postadress: PB 50, 20251 ÅBO
Tel. 029 56 81000 Telefax 029 56 84860
email tavtantonpanovksikko.rise@om.fi

Mainittu pykälä on sidoksissa etsintäkuuluttamiseen. Näiden muutosten yhteydessä olisi ollut tarpeellista säätää Rikosseuraamuslaitoksen oikeudesta ottaa kiinni etsintäkuulutettu *vangittu* (= tutkintavanki kun tulee vankilaan), joka haluaa itse ilmoittautua laitokseen. Nämä tapaukset voivat olla tuomioistuimen (alioikeus vanginnut, tuomio vailla lainvoimaa) tai Rikosseuraamuslaitoksen etsintäkuuluttamia (alioikeuden tuomio lainvoimainen tai hovioikeus vanginnut). Kuvatun kaltainen tilanne on viimeksi kesällä tuottanut ongelmaa.

Rikosseuraamuslaitoksen ja poliisin yhteistyön järjestämistä selvittävän työryhmän ehdotus

Ehdotuksen mukaan maksukortin käytön valvonnasta päättää turvallisuudesta vastaava virkamies taikka hänen tällaisiin tehtäviin erikseen nimeämänsä ohjauksen tai valvonnan esimiestehtävissä toimiva virkamies. Tulisiko tälle päätökselle asettaa muutoksenhakukielto?

Sirpa Tammi
ma. täytäntöönpanojohtaja

Terhi Hirvikorpi
ma. täytäntöönpanopäällikkö

Rikosseuraamuslaitos

Täytäntöönpanoyksikkö
Mathilda Wreden katu 1, 20380 TURKU
Postiosoite: PL 50, 20251 TURKU
Puh. 029 56 81000 Faksi 029 56 84860
Sähköposti tavtantonpanovksikko.rise@om.fi

Brottpåföljdsmyndigheten

Verkställighetsenheten
Mathilda Wredes gata 1, 20380 ÅBO
Postadress: PB 50, 20251 ÅBO
Tel. 029 56 81000 Telefax 029 56 84860
email tavtantonpanovksikko.rise@om.fi